Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Twente Board
t.a.v. mevrouw A. Bijleveld-Schouten
M.H. Tromplaan 1
7511 JJ ENSCHEDE

DG Luchtvaart en Maritieme Zaken
Dir. Maritieme Zaken
Afd. Binnenvaart en Vaarwegen

Rijnstraat 8
4335 JA Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
www.minienw.nl

Onze referentie
IENW/BSK-2026/141359

Bijlage(n)
1

Datum 26 augustus 2026
Betreft Oproep tot duidelijkheid en ondersteuning bij stremming Twentekanalen

Geachte mevrouw Bijleveld-Schouten,

Dank voor uw brief van 28 juli jl. waarin u vraagt om duidelijkheid en ondersteuning bij de stremming van de Twentekanalen. U geeft in uw brief aan dat de wijze waarop deze maatregel tot stand is gekomen u zorgen baart en dat daarmee de primaire vaarverbinding van de regio is weggevallen. U vraagt om duidelijkheid over de criteria voor heropening, de mogelijke scenario's en de wijze waarop bedrijven zich daarop kunnen voorbereiden. De huidige situatie vraagt volgens Twente Board om een structurele blik en investeringen in een robuust en toekomstbestendig systeem, om de economische positie van Twente op langere termijn veilig te stellen. Tot slot geeft u aan bereid te zijn om op korte termijn in gesprek te treden met het ministerie. Hieronder zal ik ingaan op de hierboven genoemde punten.

Wijze waarop deze maatregel tot stand is gekomen
Deze maatregel is tot stand gekomen conform de daarvoor geldende procedure in tijden van droogte. Daarbij hebben we ons gebaseerd op de Droogtemonitor, de Verdringingsreeks op grond van de Omgevingswet en op het Landelijk-draaiboek waterverdeling en droogte. In dit specifieke geval heeft het Regionaal Droogte Overleg (RDO) Twentekanalen, het regionale ‘crisisteam’ bij droogte, geadviseerd om wegens de snel verslechterende waterstand het kanaal te stremmen ten gunste van de functies 1-3 in de verdringingsreeks (waaronder het garanderen van de stabiliteit van waterkeringen, vitale natuur en nutsfuncties). Aanvankelijk leek een schutbeperking van sluis Eefde tot vier keer per dag nog mogelijk, dit is ook besproken in het Management Team Watertekorten (MTW, het nationaal coördinerende gremium bij watertekorten in Nederland). Nadat nader advies was ingewonnen bij experts bleek de situatie verder te zijn verslechterd en heeft het bevoegd gezag (de Hoofdingenieur-directeur Oost-Nederland van Rijkswaterstaat) moeten besluiten om de sluis Eefde vanaf 25 juli te stremmen. De scheepvaart heeft daarna de tijd gekregen om te lossen en het kanaal te verlaten. Port of Twente is hierover direct geïnformeerd en heeft samen met Rijkswaterstaat de bedrijven en overheden geïnformeerd. Via de reguliere kanalen is ook de binnenvaartsector geïnformeerd.

Op 31 juli is Port of Twente en een aantal watergebonden bedrijven uitgebreid mondeling geïnformeerd over de achtergronden van het watermanagement en de keuzes die worden gemaakt bij droogte. Op dezelfde dag is men op verzoek ook

DG Luchtvaart en Maritieme Zaken
Dir. Maritieme Zaken
Afd. Binnenvaart en Vaarwegen

Datum
26 augustus 2026

Onze referentie
IENW/BSK-2026/141359

per brief geïnformeerd door Rijkswaterstaat Oost-Nederland[1]. Daarbij is afgesproken dat gezamenlijk wordt uitgewerkt hoe de scheepvaart op enig moment weer op gang kan komen, wanneer er zicht komt op heropening. Daarnaast zal na afloop van de droogteperiode een evaluatie plaatsvinden, zoals gebruikelijk is bij opschalingen. Tevens is afgesproken om steeds een update te geven. Het frequente mondelinge overleg zal worden voortgezet zolang deze situatie duurt.

Wegvallen van de primaire vaarweg in de regio
We delen de zorgen van de ondernemers en begrijpen de impact die het wegvallen van de primaire vaarverbinding in de regio met zich meebrengt: hogere transportlasten, verstoringen in productieprocessen en klantrelaties en minder leveringszekerheid. Dat zet de bedrijfsvoering onder druk. We blijven momenteel dan ook in nauw contact met het getroffen bedrijfsleven: sinds 6 augustus spreek ik regelmatig met watergebonden ondernemers en vertegenwoordigers van de binnenvaart en ook vanuit Rijkswaterstaat is er frequent contact met het bedrijfsleven en medeoverheden.

Wijze waarop bedrijven zich kunnen voorbereiden op heropening
Hoe de scheepvaart op enig moment weer op gang kan komen wordt op dit moment door Rijkswaterstaat samen met Port of Twente uitgewerkt. Op deze manier kunnen bedrijven zich voorbereiden op een heropening van de Twentekanalen. Vrijdag 28 augustus vindt een proefschutting plaats. Twee schepen die nog op het kanaal liggen, kunnen het kanaal dan via sluis Eefde verlaten. Hierna wordt samen met Port of Twente bezien hoe we naar de vijf schuttingen per dag kunnen.

Beroep op het Rijk voor compensatie
De keuzes voor maatregelen worden transparant en volgens wettelijke kaders genomen, met name op basis van de verdringingsreeks op grond van de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Deze reeks bepaalt hoe schaarse zoetwaterstromen worden verdeeld wanneer tekorten ontstaan. Daardoor is de inzet van maatregelen geen beleidsmatige keuze maar een wettelijk voorgeschreven volgorde van belangen.

Dit betekent voor ondernemers dat schade door watertekorten in beginsel wordt gezien als een normaal maatschappelijk risico: een risico dat voortvloeit uit natuurlijke variabiliteit en dat niet volledig door de overheid kan worden weggenomen. Dit is ook besproken tijdens het werkbezoek van 6 augustus, waar ik onder andere met watergebonden ondernemers sprak over de gevolgen van de droogte. Het ministerie van IenW kent daarom geen specifieke compensatieregeling voor droogte of vaarwegsluitingen als gevolg daarvan. Ondernemers kunnen wél een beroep doen op de Beleidsregel nadeelcompensatie 2024. Deze regeling biedt de mogelijkheid om een aanvraag in te dienen wanneer sprake is van onevenredige schade door rechtmatig overheidshandelen — ook in situaties van droogte. De beoordeling vindt plaats aan de hand van criteria zoals

[1] Bijlage 1: Brief van RWS-Oost Nederland aan Port of Twente – Feitelijke verklaring stremming Twentekanalen – 31 juli 2026 - RWS-2026/19058

DG Luchtvaart en Maritieme Zaken
Dir. Maritieme Zaken
Afd. Binnenvaart en Vaarwegen

Datum
26 augustus 2026

Onze referentie
IENW/BSK-2026/141359

voorzienbaarheid, redelijkheid en de vraag of de schade uitstijgt boven het normale maatschappelijke risico.

Omdat droogte door klimaatverandering vaker en heviger zal optreden, richt IenW zich op het vergroten van de veerkracht en weerbaarheid van logistieke ketens, zoals uitgewerkt in de Beleidsagenda Goederenvervoer. Een aanvullende of sectorspecifieke compensatieregeling is niet voorzien.

Structurele blik op de bereikbaarheid van Twente
Het ministerie van IenW zet zich al langer in voor het versterken van het multimodale karakter van het goederenvervoer. De modaliteiten weg, binnenvaart, spoor en buisleidingen werken daarbij nauw samen om leveringszekerheid te garanderen. Voor een structurele blik op de bereikbaarheid van Twente heeft het ministerie aan de regio's, waaronder Twente, gevraagd om in navolging van het Kabinetsstandpunt Bereikbaarheid op Peil de bereikbaarheid van bedrijven, banen en voorzieningen in de regio te analyseren. Deze analyses vormen de basis voor de regio's om bereikbaarheidsprofielen op te stellen. Naar verwachting zullen deze profielen in de loop van 2027 verschijnen en in het BO MIRT ter tafel komen. Dit gaat het ministerie en de regio helpen om de (logistieke) bereikbaarheid van en de leveringszekerheid in Twente te bewaken en zo nodig te verbeteren. Mogelijk kan hier ook gekeken worden naar het (op)nemen van klimaatmaatregelen om dit nog verder te verbeteren. Het Deltaplan Zoet Water (DPZW) is daarnaast bezig met de planuitwerking voor een vijzelgemaal bij sluis Eefde, zodat de inzet van tijdelijke pompinstallaties niet meer nodig is.

Oproep tot gesprek
Sinds 6 augustus jl. heb ik drie gesprekken gevoerd met bedrijven aan het Twentekanaal en hiermee blijf ik in constructief overleg richting de toekomst. Ik ben voornemens om aanvullend op bovengenoemde overleggen verder met Twente Board in gesprek te gaan. Het ligt daarbij voor de hand dat te doen na de huidige periode van droogte en in het kader van het BO MIRT, waarbinnen periodiek gesproken wordt over de bereikbaarheid van de regio en het voldoende borgen van leveringszekerheid van goederen. Dit stelt ons ook in staat de situatie rondom het Twentekanaal te vergelijken met de gevolgen van de droogte in andere delen van het land.

Hoogachtend,

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

Vincent Karremans